

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

બંશીધર

વિરુદ્ધ

રાજસ્થાન અને અન્ય રાજ્ય

ઓક્ટોબર ૩૧, ૨૦૦૬

(જસ્ટિસ શ્રી એસ. બી. સિન્હા અને જસ્ટિસ શ્રી માર્કેડેય કાટજુ]

સેવા કાયદો:

ગંભીર ગુનાહિત ગેરવર્તણૂકના આરોપને પગલે બેકવેઝ-એનટાઈટલમેન્ટ ઓફ-વર્કમેનને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો-ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા બાદ, અપીલ કોર્ટ દ્વારા બરતરફ કરવામાં આવ્યો હતો, જોકે તે દરમિયાન કામદાર સુપરએન્યુએશનની ઉંમર સુધી પહોંચી ગયો હતો. બરતરફીના આદેશને અમાન્ય ઠેરવવામાં આવે ત્યારે પણ વેતન પાછું મેળવવાનો અધિકાર આપમેળે થતો નથી-હકીકતો પર, કામદારને નિવૃત્તિ લાભો ચૂકવવામાં આવ્યા

હતા તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને વેતન પાછું આપવા માટે યોગ્ય કેસ નથી-
ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ-કલમ ૫ (જે) (ડી) ઇંડ સંહિતા, ૧૮૬૦-
કલમ ૧૬૧.

અપીલકર્તાને ગંભીર ગુનાહિત ગેરવર્તણૂકના આરોપો હેઠળ સસ્પેન્ડ
કરવામાં આવ્યો હતો.ત્યારબાદ તેમની સેવાઓ રદ કરવામાં આવી હતી કારણ કે
તેમને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમની કલમ એસ (એલ)
(ડી) હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા, જેને આઈપીસીની કલમ ૧૬૧ સાથે
વાંચવામાં આવી હતી. અપીલકર્તાને અપીલ અદાલત દ્વારા નિર્દોષ જાહેર
કરવામાં આવ્યો હતો, જોકે નિર્દોષ જાહેર કરવાનો ચુકાદો પસાર થવાની તારીખે,
અપીલકર્તા તેની નિવૃત્તિ વચ સુધી પહોંચી ચૂક્યો હતો.

અપીલકર્તાએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેણે તેને
વેતન પરત કરવાની ના પાડી હોવા છતાં, તેને સંબંધિત અધિકારી સમક્ષ
પેન્શનરી લાભોનો દાવો કરવાની મંજૂરી આપી હતી.અપીલકર્તાની અરજી પર,
તેમને ઉપરોક્ત સત્તા દ્વારા તેમના સંપૂર્ણ પેન્શનરી લાભો ચૂકવવાનો નિર્દેશ
આપવામાં આવ્યો હતો.

વર્તમાન અપીલમાં વિચારણા માટે જે પ્રશ્ન ઊભો થયો છે તે એ છે કે શું આ પ્રકારની પરિસ્થિતિમાં, અપીલકર્તા પાછા વેતનની ચુકવણી માટે હકદાર છે.

અપીલને નકારી કાઢીને કોર્ટે કહ્યું:

૧. હવે તે એક સામાન્ય કાયદો છે કે નિર્દોષ જાહેર કરવાના ચુકાદાએ જ તેને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કર્યો ન હોત.તેમની સામે વિભાગીય કાર્યવાહીમાં કાર્યવાહી થઈ શકી હોત.વિભાગીય કાર્યવાહી હાથ ધરી શકાતી ન હતી કારણ કે નિર્દોષ જાહેર કરવાનો ચુકાદો પસાર થવાની તારીખે તેઓ તેમની નિવૃત્તિ વચ્ચે સુધી પહોંચી ગયા હતા.૧૮૨-G-H; ૮૩-AI

મેનેજર, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, બેંગ્લોર વિરુદ્ધ એસ. મણિ અને અન્યો. ૧૨૦૦૫૧ ૫ એસસીસી ૧૦૦ અને પોલીસ કમિશનર, નવી દિલ્હી વિરુદ્ધ નરેન્દ્ર સિંહ, ૧૨૦૦૬૧ ૪ સેક ૨૬૫ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૨.૧. પાછળના વેતનને અનુદાન આપવા અંગે કોઈ સખત અને ઝડપી નિયમ નિર્ધારિત કરી શકાતો નથી.દરેક કેસ તેના પોતાના તથ્યો પર નક્કી થવો જોઈએ.૧૮૨-એફઆઈ

૨.૨. ઉચ્ચ અદાલતે તેના વિવેકાધીન અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.આ અદાલત માટે અલગ ડ્રજિકોણ રાખવાનું કોઈ

કારણ નથી.પાછળના વેતનની મંજૂરી, તે સારી રીતે પતાવટ થયેલ છે, તે આપમેળે નથી.એવા કિસ્સાઓમાં પણ કે જ્યાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી, પુનઃસ્થાપનનો નિર્દેશ જારી કરતી વખતે, આ અદાલતે ગુનેગાર કર્મચારીને સસ્પેન્ડ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.ઔદ્યોગિક વિવાદોના સંબંધમાં પણ, આ અદાલતે ઘણા ચુકાદાઓમાં એવું માન્યું છે કે સંબંધિત કામદાર સામે પસાર કરવામાં આવેલ સમાપ્તિ આદેશ અમાન્ય હોવાનું જણાયું હોવા છતાં પાછું વેતન આપમેળે આપવાની જરૂર નથી.તાત્કાલિક કેસ યોગ્ય કેસ નથી, એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે અપીલકર્તાને નિવૃત્તિ લાભો ચૂકવવામાં આવ્યા છે, જ્યાં આ અદાલતે દખલ કરવી જોઈએ.૧૮૩-C; ૮૪-E-GI

મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, ઈસી/એલ, હૈદરાબાદ અને અન્ય.વિ. બી. કરાણાકર અને અન્યો., [૧૯૯૩) ૪ SCC ૭૨૭; દક્ષિણ બંગાળ રાજ્ય પરિવહન નિગમ.વિરુદ્ધ સપન કુમાર મિત્રા અને અન્યો., [૨૦૦૬ ૨ SCC ૫૮૪; ઉત્તર પ્રદેશ સ્ટેટ બ્રાસવેર કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને અન્ય વિરુદ્ધ ઉદય નારાયણ પાંડે, [૨૦૦૬] ૧ SCC ૪૭૯ અને મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલ, સુજાનપુર વિરુદ્ધ સુરિન્દર કુમાર, (૨૦૦૬) ૫ એસસીસી ૧૭૩, પર આધાર રાખ્યો હતો.

રણછોડજી ચતુરજી ઠાકુર વિ સુપ્રિટેન્ડેન્ટ એન્જિનિયર, ગુજરાત ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ, હિમ્મતનગર (ગુજરાત) અને અન્ય, [૧૯૯૬ [૧૧ SCC ૬૦૩; ભારત સરકાર અને અન્ય.વિરુદ્ધ જયપાલ સિંહ, [૨૦૦૪) ૧ SCC ૧૨૧ અને બલદેવ સિંહ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્યો., [૨૦૦૫[૮ એસ. સી. સી. ૭૬૭ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

દિવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર:દિવાની અપીલ નંબર ૪૪૦૦/૨૦૦૫.

ડી. બી. દિવાની સ્પેશ્યલ અપીલ (રિટ) નંબર ૨૨૫/૨૦૦૩ માં જોધપુર ખાતે રાજસ્થાન હાઈકોર્ટના ન્યાયિક અદાલતના 1.૮.૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને અંતિમ આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે કે. એસ. ભાટી.

પ્રતિવાદીઓ માટે નવીન કુમાર સિંહ (અરુણેશ્વર ગુપ્તા માટે).

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. બી. સિન્હા દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો. અપીલકર્તા વર્ષ ૧૯૭૬માં મિંડા ગામમાં કામ કરતા પટવારિયા હતા.તેમણે <ID ૧ પર અથવા તેની આસપાસ ગેરકાયદેસર વળતર માંગ્યું હોવાના આરોપ પર, નાયબ પોલીસ અધિક્ષક, ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી, જયપુર (ગ્રામીણ) ની કચેરીમાં ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી કે અપીલકર્તાએ ગેરકાયદેસર વળતર માંગ્યું હતું.દરોડા પાડનાર પક્ષે ઉપરોક્ત તારીખે જાળ બિછાવી હતી અને તેણે ગેરકાયદેસર રીતે લાંચ સ્વીકારી હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું.તે મુજબ તેની

સામે આરોપસર કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી.ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૬૧ સાથે વાંચેલા ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમની કલમ ૫ (૧) (ડી) હેઠળ ગુનો કરવો.તેને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો.સ્પેક દ્વારા પસાર કરાયેલા ૨૫/૦૨/૧૯૮૫ તારીખના ચુકાદાને કારણે તેમને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૬૧ સાથે વાંચેલા ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમની કલમ ૫ (૧) (ડી) હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા.૧૯૭૯ ના ફોજદારી કેસ નંબર ૧૭ માં અલ જજ (એ. સી. ડી.).૦૩/૧૦/૧૯૮૭ ના આદેશ દ્વારા દોષિત ઠેરવવાના ઉપરોક્ત ચુકાદાના સંદર્ભમાં તેમને સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા.

અપીલકર્તાએ દોષિત ઠેરવવા અને સજાના ઉપરોક્ત ચુકાદા સામે અપીલ પસંદ કરી હતી અને ૧૬/૦૧/૨૦૦૧ ના ચુકાદા અને આદેશને કારણે, ઉપરોક્ત અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.આમ, અપીલકર્તા નિર્દોષ જાહેર થયો હતો.

આ દરમિયાન, એટલે કે વર્ષ ૧૯૯૮માં, અપીલકર્તા તેમની નિવૃત્તિ વય સુધી પહોંચી ગયા હતા.ફોજદારી કાર્યવાહીમાં નિર્દોષ જાહેર થયા બાદ, તેમણે રાજસ્થાન હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેને SB દિવાની રિટ પિટિશન નંબર ૩૧૧૧/૨૦૦૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી

હતી.૧૯/૦૨/૨૦૦૩ તારીખના આદેશ દ્વારા, ઉચ્ચ અદાલતના એક વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે નિર્દેશ આપ્યો હતો કે જો અપીલકર્તા અગાઉ રજૂઆત કરે તો.પેન્શનના સંદર્ભમાં સક્ષમ અધિકારી, તેમાંથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર તેનો વિચાર કરી શકે છે.તેની સામે દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત આદેશના પુનરાવર્તન દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

અમે અપીલકર્તા દ્વારા વિદ્વત એકલ ન્યાયાધીશના ચુકાદાની શુદ્ધતા અથવા અન્યથા પર સવાલ ઉઠાવતી દલીલોની જાહેરાત કરતા પહેલા અને ઉચ્ચ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચે પણ તેને વેતન પરત આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, અમે નોંધ કરી શકીએ છીએ કે ૧૯/૦૨/૨૦૦૩ ના ઉપરોક્ત ચુકાદાને અનુસરીને અથવા તેને આગળ વધારતા, તેણે કલેક્ટર સમક્ષ રજૂઆત દાખલ કરી હતી અને ૨૫/૧૧/૨૦૦૪ ના આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત સત્તાધિકારીએ નિર્દેશ આપ્યો હતો:

"શ્રી વંશધરની પ્રથમ નિમણૂક ૨૨/૧૦/૧૯૬૦ પર તહસીલદાર, નાગોરની કચેરીમાં કરવામાં આવી હતી અને ૦૩/૧૦/૧૯૮૭ પર તેમને તેમની સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા.તદનુસાર, શ્રી વંશધરનો કાર્યકાળ ૨૬

વર્ષ, ૧૧ મહિના અને ૧૩ દિવસનો છે.આ સેવા કાર્યકાળ પેન્શનપાત્ર સેવાની શ્રેણીમાં આવે છે.

તેથી, ભૂતપૂર્વ પટવાડી શ્રી વંશધર દ્વારા રજૂ કરાયેલી તારીખ ૦૬/૮/૨૦૦૪ ની રજૂઆતને મંજૂરી આપતી વખતે, હું માનું છું કે રાજસ્થાન પેન્શન નિયમ, ૧૯૯૬ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેમને પેન્શન લાભની મંજૂરી આપવી યોગ્ય છે.

તેથી, ઉપરોક્ત તમામ હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, ભૂતપૂર્વ પટવાડી શ્રી વંશધરના પેન્શનરી લાભને આથી મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને તે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે નાણાં વિભાગના પરિપત્ર નંબર F ૧૦/૩૫ વિદ્યા/નિયમ ૯૬/RSR ૦૨/૦૩ તારીખ ૦૪/૦૨/૨૦૦૩ ના પાલનમાં કેસને જરૂરી કાર્યવાહી માટે નાણાં વિભાગને મોકલવામાં આવે.

અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. એસ. ભાટીએ રજૂઆત કરી હતી કે તે એવો કેસ નથી કે જ્યાં તેઓ કાર્યાલયના કથિત કમિશન માટે કસ્ટડીમાં રહ્યા હતા જેણે તેમને ફરજોમાં ભાગ લેવાથી અટકાવ્યા હતા, તેઓ પગાર પાછા આપવાનો ઇનકાર કરી શક્યા ન હોત.એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે રણછોડજી ચતુરજી ઠાકુર વિરુદ્ધ સુપ્રિટેન્ડેન્ટ એન્જિનિયર, ગુજરાત ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ, હિમ્મતનગર (ગુજરાત) અને અન્ય, [૧૯૯૬] ।

SCC ૬૦૩ કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયને હાઈકોર્ટ દ્વારા ખોટી રીતે લાગુ કરવામાં આવ્યો હતો કારણ કે તેમાં અપીલકર્તાને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૪ સાથે વાંચીને કલમ ૨૪૨ હેઠળ ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો હતો.રણછોડજી ચતુરજી ઠાકુર (ઉપરોક્ત) માં આ અદાલતે અભિપ્રાય આપ્યો હતો:

"હાઈકોર્ટ દ્વારા અરજદારને સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવાનો આદેશ પહેલેથી જ આપવામાં આવ્યો છે.એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે શું તે વેતન પાછું મેળવવાનો હકદાર છે.તે ગુનામાં પોતાને સામેલ કરવાની તેની વર્તણૂક હતી જે પ્રતિવાદીની સેવામાં ન હોવા બદલ ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી.તેની નિર્દોષ મુક્તિના પરિણામે, તે પુનઃસ્થાપનનો હકદાર છે કારણ કે પરિસ્થિતિને લાગુ પડતા કાયદાકીય નિયમોની જોગવાઈના સંચાલન દ્વારા દોષિત ઠેરવવાના આધારે તેની સેવા સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.પાછળના વેતનનો પ્રશ્ન ત્યારે જ ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે જ્યારે પ્રતિવાદીઓએ શિસ્તની કાર્યવાહી દ્વારા કાર્યવાહી કરી હોય અને કાર્યવાહી કાયદામાં બિનટકાઉ હોવાનું જણાયું હોય અને તેમને ફરજ બજાવતા ગેરકાયદેસર રીતે અટકાવવામાં આવ્યા હોય.તે સંદર્ભમાં, તેનું વર્તન સુસંગત બને છે.દરેક કેસને તેની પોતાની પૃષ્ઠભૂમિમાં ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે.આ કેસમાં, અરજદાર પોતે ગુનામાં સંડોવાયેલો હોવાથી, પાછળથી તેને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં, તેણે દોષિત ઠેરવવા અને જેલમાં કેદ થવાના કારણે પોતાની જાતને સેવા આપવા માટે અક્ષમ કરી દીધી હતી.આ

સંજોગોમાં, અરજદાર પાછા વેતનની ચુકવણી માટે હકદાર નથી.વિદ્વાન સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચે કાયદાકીય હસ્તક્ષેપની કોઈ ભૂલ કરી નથી.

એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ભારત સંઘ અને અન્યો વિરુદ્ધમાં ઉપરોક્ત આદેશને અનુસરીને આ અદાલતનો નિર્ણય.જયપાલ સિંહ, [૨૦૦૪] I SCC ૧૨૧ અને બલદેવ સિંહ વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્યો., [૨૦૦૫] ૮ એસ. સી. સી. ૭૬૭ એ જ તર્ક પર આધારિત હોવાથી, તે પણ તાત્કાલિક કેસમાં લાગુ ન હોવાનું માનવામાં આવવું જોઈએ.

અપીલકર્તા અગિયાર વર્ષ સુધી સસ્પેન્ડ રહ્યા હતા.આ સમયગાળા દરમિયાન તેમને નિઃશંકપણે નિર્વાહ ભથ્થું મળ્યું હતું.

તે સાચું હોઈ શકે છે કે ટ્રાયલની લાંબી પેન્ડન્સી અથવા તેના દ્વારા દાખલ કરાયેલી ફોજદારી અપીલનું કારણ તેના ચૂક અને કમિશનના કૃત્યોને આભારી ન હોઈ શકે પરંતુ હકીકત એ છે કે ૧૩/૦૭/૧૯૭૬ અને જ્યારે તે તેની વય સુધી પહોંચ્યો ત્યારે તારીખ વચ્ચેનો સમગ્ર સમયગાળો જ્યારે તે નિવૃત્ત થયો ત્યારે તેણે કામ કર્યું ન હતું.તેમને ૧૯૭૬ થી ૦૨/૧૦/૧૯૮૭ સુધી માન્ય રીતે સસ્પેન્શનના આદેશ હેઠળ મૂકવામાં આવ્યા હતા.દોષિત ઠેરવવાના ચુકાદા અને ૨૫/૦૨/૧૯૮૫ ની સજાના આધારે બરતરફીના આદેશની કાયદેસરતા પર

પણ સવાલ ઉઠાવવામાં આવ્યો નથી.તે સાચું છે કે તેમની સેવાઓ આપવામાં આવી હતી કારણ કે તેમને ગંભીર ગેરવર્તણૂક સાથે સંકળાયેલા ફોજદારી કેસમાં દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા.નિર્દોષ જાહેર થયા પછી, તેમને સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવાના હતા.તેમને તેમના પેન્શનરી લાભો ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.આમ, જે સમગ્ર સમયગાળા દરમિયાન તેઓ સસ્પેન્શન હેઠળ રહ્યા હતા, તે તેમના પેન્શનરી લાભોની ગણતરી માટે ગણવામાં આવશે.તેમની સેવાની સાતત્યતાને પણ તેમને નકારી કાઢવામાં આવી નથી.અહીં અગાઉ નોંધવામાં આવ્યું છે તેમ, વિચારણા માટે જે એકમાત્ર પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે એ છે કે શું આ પ્રકારની પરિસ્થિતિમાં તેને વેતન પાછું આપવું જોઈએ.

પાછળના વેતનને અનુદાન આપવા અંગે કોઈ સખત અને ઝડપી નિયમ નિર્ધારિત કરી શકાતો નથી.દરેક કેસ તેના પોતાના તથ્યો પર નક્કી થવો જોઈએ.તેમની સામે ગેરવર્તણૂકનો ગંભીર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો.વિશેષ ન્યાયાધીશ દ્વારા તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો માટે પણ તેમને દોષી ઠેરવવામાં આવ્યા હતા.ઉચ્ચ અદાલતે એસ. બી. ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૬૮૭૦૬૧૯૮૫માં અન્ય બાબતોની સાથે સાથે ૧૬/૦૧/૨૦૦૧ તારીખનો ચુકાદો આપતી વખતે જણાવ્યું હતું કે ફરિયાદી પક્ષ સાબિત કરી શક્યો નથી કે તેના દ્વારા કોઈ માંગ કરવામાં આવી હતી.

હવે તે એક સામાન્ય કાયદો છે કે નિર્દોષ જાહેર કરવાના ચુકાદાએ જ તેને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કર્યો ન હોત.તેમની સામે વિભાગીય કાર્યવાહીમાં કાર્યવાહી થઈ શકી હોત.[મેનેજર, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, બેંગ્લોર વિ. એસ. મણિ અને અન્યો જુઓ., [૨૦૦૫] ૫ એસસીસી ૧૦૦ અને પોલીસ કમિશનર, નવી દિલ્હી વિરુદ્ધ નરેન્દ્ર સિંહ, [૨૦૦૬] ૪ એસસીસી ૨૬૫]

જોકે, શાખાકીય કાર્યવાહી થઈ શકી ન હતી કારણ કે નિર્દોષ જાહેર કરવાનો ચુકાદો પસાર થવાની તારીખે તેઓ તેમની નિવૃત્તિ વય સુધી પહોંચી ગયા હતા.વિદ્વાન વકીલ સાચો હોઈ શકે છે કે અહીં અગાઉ ઉદ્દેખિત આ અદાલતના નિર્ણયોમાં ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦ હેઠળ હત્યાના આરોપમાં સંબંધિત અપીલકર્તાઓને સામેલ કરવામાં આવ્યા છે, પરંતુ, નોંધવામાં આવ્યું છે તેમ, તે પણ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે કે દરેક કેસ તેના પોતાના તથ્યો પર વિચાર કરવો પડશે.ઉચ્ચ અદાલતે રણછોડજી ચટવર્જી ઠાકુર (ઉપરોક્ત) માં આ અદાલતના ઉપરોક્ત નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને તેના વિવેકાધીન અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.આપણને અલગ દ્રષ્ટિકોણ અપનાવવાનું કોઈ કારણ દેખાતું નથી.પાછળના વેતનની મંજૂરી, તે સારી રીતે પતાવટ થયેલ છે, તે આપમેળે નથી.એવા કિસ્સાઓમાં પણ કે જ્યાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી, પુનઃસ્થાપનનો નિર્દેશ

જારી કરતી વખતે, આ અદાલતે ગુનેગાર કર્મચારીને સસ્પેન્ડ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.

મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, ઇસીઆઈએલ, હૈદરાબાદ અને અન્યો.વિ. બી. કરાણાકર અને અન્યો., [૧૯૯૩] ૪ એસસીસી ૭૨૭: AIR (૧૯૭૪) SC ૧૦૭૪, આ અદાલતે અભિપ્રાય આપ્યો:

"તેથી, તમામ કેસોમાં જ્યાં તપાસ અધિકારીનો અહેવાલ શિસ્તની કાર્યવાહીમાં ગુનેગાર કર્મચારીને આપવામાં ન આવે, ત્યાં અદાલતો અને ટ્રિબ્યુનલોએ પીડિત કર્મચારીને અહેવાલની નકલ રજૂ કરવી જોઈએ જો તેણે અદાલત/ટ્રિબ્યુનલમાં આવતા પહેલા તેને પહેલેથી જ સુરક્ષિત ન કરી હોય અને કર્મચારીને તે બતાવવાની તક આપવી જોઈએ કે અહેવાલ ન મળવાને કારણે તેનો કેસ કેવી રીતે પૂર્વગ્રહ્યુક્ત હતો. પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, જો કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે અહેવાલ ન મળવાથી અંતિમ તારણો અને આપવામાં આવેલી સજામાં કોઈ ફરક પડ્યો ન હોત, તો કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલે સજાના આદેશમાં દખલ ન કરવી જોઈએ. કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલે યાંત્રિક રીતે સજાના આદેશને આ આધાર પર રદ ન કરવો જોઈએ કે અહેવાલ પ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યો ન હતો, જે હાલમાં ખેદજનક રીતે કરવામાં આવી રહ્યો છે. અદાલતોએ શોર્ટ કટનો આશરો લેવાનું ટાળવું જોઈએ. અદાલતો/ટ્રિબ્યુનલો જ આ પ્રશ્ન પર તેમના

ન્યાયિક મગજને લાગુ કરશે અને સજાના આદેશને રદ કરવા અથવા રદ ન કરવા માટે તેમના કારણો આપશે (અને કોઈ આંતરિક અપીલ અથવા પુનરાવર્તિત સત્તા નહીં), તેથી ન તો કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉદ્ધંધન થશે અને ન તો વાજબી તકનો ઇનકાર થશે.જો કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલને લાગે કે અહેવાલ રજૂ કરવાથી કેસમાં પરિણામમાં ફરક પડ્યો હોત તો જ તેણે સજાના આદેશને રદ કરવો જોઈએ.ઉપરોક્ત પ્રક્રિયાને અનુસરતી વખતે, કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ સજાના આદેશને રદ કરે છે, જે યોગ્ય રાહત આપવી જોઈએ તે કર્મચારીને સસ્પેન્ડ કરીને અને તેને અહેવાલ રજૂ કરવાના તબક્કાથી તપાસ ચાલુ રાખીને, તપાસ સાથે આગળ વધવા માટે સત્તાધિકારી/વ્યવસ્થાપનને સ્વતંત્રતા સાથે કર્મચારીની પુનઃસ્થાપના કરવાનો નિર્દેશ છે.કર્મચારી તેની બરતરફીની તારીખથી તેની પુનઃસ્થાપનની તારીખ સુધી પાછળના વેતન અને અન્ય લાભો મેળવવા માટે હકદાર હશે કે કેમ તે પ્રશ્ન, જો આખરે આદેશ આપવામાં આવે તો, કર્મચારી દ્વારા નક્કી થવો જોઈએ.કાયદા અનુસાર સંબંધિત સત્તા, કાર્યવાહીની પરાકાષ્ઠા પછી અને અંતિમ પરિણામના આધારે.જો કર્મચારી નવી તપાસમાં સફળ થાય છે અને તેને પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે, તો સત્તાધિકારીને કાયદા અનુસાર તે નક્કી કરવાની સ્વતંત્રતા હોવી જોઈએ કે તે બરતરફીની તારીખથી પુનઃસ્થાપન સુધીના સમયગાળાને કેવી રીતે ધ્યાનમાં લેશે અને કયા લાભો, જો કોઈ હોય તો અને લાભોની હદ, તે હકદાર રહેશે.અહેવાલ રજૂ કરવામાં નિષ્ફળતા બદલ તપાસને રદ કરવાના પરિણામે કરવામાં આવેલી પુનઃસ્થાપનને અહેવાલ

રજૂ કરવાના તબક્કાથી નવી તપાસ કરવાના હેતુથી પુનઃસ્થાપન તરીકે ગણવું જોઈએ અને જ્યાં આવી નવી તપાસ કરવામાં આવે ત્યાં વધુ નહીં.તે પણ કાયદામાં યોગ્ય સ્થિતિ હશે.

[પણ જુઓ. દક્ષિણ બંગાળ રાજ્ય પરિવહન નિગમ વિરુદ્ધ સપન કુમાર મિત્રા અને અન્યો., (૨૦૦૬) ૨ એસસીસી ૫૮૪]

ઔદ્યોગિક વિવાદોના સંબંધમાં પણ, આ અદાલતે ઘણા ચુકાદાઓમાં એવું માન્યું છે કે સંબંધિત કામદાર સામે પસાર કરવામાં આવેલ સમાપ્તિ આદેશ અમાન્ય હોવાનું જણાવ્યું હોવા છતાં પાછું વેતન આપમેળે આપવાની જરૂર નથી. [ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય બ્રાસવેર કોર્પોરેશન.લિમિટેડ અને અન્ય વિરુદ્ધ ઉદય નારાયણ પાંડે, [૨૦૦૬] ૧ SCC ૪ ૭૮ અને મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલ, સુજાનપુર વિરુદ્ધ સુરિંદર કુમાર, [૨૦૦૬] ૫ SCC ૧૭૩]

તેથી અમારો અભિપ્રાય છે કે:અપીલકર્તાને નિવૃત્તિ લાભો ચૂકવવામાં આવ્યા છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, યોગ્ય કેસ નથી, જ્યાં આપણે વિવાદિત ચુકાદામાં દખલ કરવી જોઈએ.અરજી ફગાવી દેવામાં આવે છે.ના. ખર્ચ થાય છે.

બી. બી. બી.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*